

Kirándulás az Optimista-barlangba

1981 májusában — a Lvovi „Cyklop” Barlangkutató Csoport meghívására — lehetőségünk volt részt venni abban az expedícióban, melyet az Optimista-barlang további tudományos kutatására és térképezésére szerveztek. Az expedíció magyar tagjai a Nehézipari Műszaki Egyetem „Marcel Loubens” Barlangkutató Csoportjának barlangászai voltak, név szerint Bock János, Olasz József, Simon Ernő és Veres Lajos végzős bányamérnök hallgatók, valamint jómagam, mint tanárvezető.

Az ukrainai Podóliai-plató jelenlegi ismereteink szerint a Föld egyik legnagyobb kiterjedésű összefüggő gipszkarsztja, s a különböző barlangkutató csoportok eredményes feltárásai nyomán e plató középső, Dnyeszter melléki területéről ma már számos, gigantikus méretű gipszbarlang ismert. Ezek közé tartozik az Optimista-barlang is, amely a Dnyesztertől északra, a Szeret és a Zbrucs folyók között, Korolivka falu közelében helyezkedik el.

A Szeret és a Zbrucs völgye között paleozoós és kainozoós üledékek fekszenek közel vízszintes településsel. A barlangok a torton korú gipszben alakultak ki, melynek vastagsága 10—15 m között változik. A gipsz fekéje mintegy 10—25 m vastagságú alsótorton homokkő, mészkő, mely szilur agyagpalára települ. Fedőjét felsőtorton homokkővel, agyagok, helyenként ratinszki mészkő kép-

viseli, melyet alsószarmata márga fed, végül pleisztocén lösz zárja az üledéksort. Ez a „gipszlepény”, melynek szélessége 1,5—40 km között változik, kb. 300 km hosszan nyúlik el Lvov és a Dnyeszterfolyó között.

A szovjet barlangászok által szervezett expedíció feladata a barlangrendszer még eddig fel nem mért részeinek térképezése, valamint az Optimista-barlangtól mintegy 300 m-re levő másik barlang átjárójának felkutatása volt. (Az átjáró felfedezésével jelentősen növekedne a barlangrendszer hossza.)

Az Optimista-barlangot 1965-ben a Lvovi barlangkutatók fedezték fel. A feltárásban gyors sikereket értek el, amit a barlang feltérképezett hosszának növekedése is mutat. 1967-ben 19 km, 1970-ben 55 km, 1973-ban 92 km, 1978-ban 111 km és jelenleg, 1980-ban mintegy 147 km hosszú térképezett barlangi járat ismeretes.

A barlang a maga nemében egyedülálló, a világ leghosszabb gipszbarlangja. Mivel a gipszrétegek viszonylag vékonyak, így a bennük képződött üregek és barlangok többnyire vízszintes kiterjedésűek. Így például az Optimista-barlang legmagasabb és legmélyebb pontjának szintkülönbsége csupán 70 méter. A gipsz könnyű oldhatóságának következtében a kutatók a gipszbarlangok korát fiatalabbnak tételezik fel, mint a mészkőben keletkezett

Sematikus térkép a Kelet-Európai-ösmasszívum DNy-i részének és a Kárpátok előtti süllyedés torton kori gipsz, anhidrit, mészkő és homokkő összeleteinek elterjedéséről. Jelmagyarázat: 1 = gipsz és anhidrit, 2 = gipsz és anhidrit agyagcsikkokkal, 3 = gipsz, rátelepült mészkővel, 4 = mészkő, 5 = homok és homokkő

